

יחידת הוראה מתוקשבת לכיתות ג'-ד'

נמר המדבר בארץ ישראל

מדריך למורה

מבוא

יחידת הוראה זו היא חלק ממערך של יחידות הוראה שמשרד החינוך מפתח כדי לקדם אסטרטגיות למידה בסביבה מתוקשבת, ובעיקר אסטרטגיות קריאה ייחודיות לסביבת המרשתת (האינטרנט). ההתנסות הלימודית בסביבת המרשתת צריכה להיות מהלך מתמשך המכשיר את התלמידים צעד אחר צעד להתמודד עם האתגר הגדול של תקופתנו – היכולת לעשות שימוש מושכל ומועיל במאגר המידע הענק והזמין לכול. על בית הספר בכלל, ועל המורים לעברית בפרט, להכשיר את התלמידים לקריאה, לכתובה ולמידה מן הסוג שהם נדרשים אליו כיום ושיידרשו אליו כנראה גם בעתיד הנראה לעין.

ילדים בישראל מכירים מגיל צעיר את סביבת המרשתת ועושים בה שימוש לצרכים של פנאי ותקשורת. לעתים קרובות הם פונים אליה גם כדי לחפש בה מידע לצרכים לימודיים או אחרים. אולם, אף שסביבת המרשתת מוכרת כיום לילדים צעירים, אין להניח כמובן מאליו כי הם עושים בה שימוש מושכל ויעיל, תוך הפעלת בקרה, שיקול דעת ובחירה נבונה. נהפוך הוא: ההתמצאות במרשתת מורכבת, והפיתויים לגלוש ללא מטרה מוגדרת מראש הם רבים ומבזקים מכל דף. יתרה מכך – הטקסטים הרב-שכבתיים האופייניים למרשתת והייצוגים שאינם אלפביתיים בלבד מצריכים אסטרטגיות קריאה וכתובה נוספות לאלו שהקוראים הצעירים כבר רכשו לעצמם בקריאה בספר או בחומר מודפס אחר. כל אלה מכבידים על הקורא הצעיר, מתערבים בתהליך הלמידה ולעתים קרובות אינם מאפשרים לקורא במרשתת התעמקות בטקסט והתמקדות בקריאה.

מטרת היחידה הנוכחית היא להפגיש את התלמידים בכיתות ג'-ד' עם טקסטים דיגיטליים, להכיר להם את סביבת המרשתת בצורה מבוקרת ולאפשר להם לרכוש באופן הדרגתי אסטרטגיות קריאה לשם למידה מתוך המידע הרב הזמין להם. לשם כך נבנתה עבור התלמידים הצעירים סביבה מוגנת המדמה אתר מרשתת ("הטבע שלנו"), ולצדה מערך של משימות המנחות את התלמידים בקריאה ומכוונות אותם ללמידה.

ביחידה זו בחרנו לעסוק בנמר המדבר שחי בעבר בארץ ישראל וכיום נכחד כמעט לחלוטין. אפשר לעסוק ביחידה בסמיכות ללימוד נושא בעלי החיים במסגרת שיעורי מדעים, ואפשר לקשור אותה לקריאת הספר "מעשה בלולי ה..." מאת דבורה עומר, מתוך תכנית הלימודים בספרות (הספר עוסק בילד שמצא גור נמרים במדבר ונקשר אליו, והוא מתחבט מה לעשות בו לאחר גדל ונעשה לחיית פרא). חשוב לעסוק בעקבות היחידה בערכים של שמירה על הטבע ולהדגיש את אחריותו של כל אחד מאתנו כלפי החי והצומח בסביבתו.

באתר המדומה "הטבע שלנו" יש טקסט מידע מרכזי על הנמר, טקסט נלווה על משפחת החתוליים, טקסט קצר על נמר ועל טיגריס, סרטונים וכן גלריה של תמונות נמרים וחתולים גדולים אחרים. מכל אלה התלמידים מתבקשים להפיק מידע תוך כדי ניווט מבוקר באתר. אנו ממליצים למורים לקרוא על נמרים בפרט ועל משפחת החתוליים בכלל במקורות נוספים ולהרחיב את הידע שלהם עצמם לפני ההוראה בכיתה.

מטרות ההוראה ביחידה זו

- טיפוח מכוונות עצמית בלמידה
- התנסות בקריאה לשם למידה מרב-טקסט (הייפרטקסט) במרשתת
- היכרות עם סימנים מקובלים בסביבת המרשתת לצורך התמצאות ובחירה מושכלת
- התאמה של סוג הקריאה למטרת הקריאה
- חיזוק אחריותו של הקורא לתהליך הקריאה תוך הפעלה של בקרה רפלקטיבית
- הפעלת שיקול דעת לצורך בחירה במסלול הקריאה (ניווט מושכל)
- חיזוק אסטרטגיות של הפקת מידע והבנת הנקרא בטקסט מידעי רב-ייצוגים (מילוליים ואחרים)
- השתתפות בדיון בעל-פה והצגת נימוקים, הסבר וכדומה.

קישור ליחידה

<https://sites.google.com/site/tigerelapeleg/1-1>

קישור לאתר המדומה "הטבע שלנו"

<https://sites.google.com/site/ournature2/home>

מהלך ההוראה

מטרות ההוראה	המהלך הדידקטי המוצע	השלב בתהליך/ המשימות לתלמיד
<p>חיזוק אחריותו של הקורא לתהליך הקריאה תוך הפעלה של בקרה רפלקטיבית</p> <p>הילדים יהיו מודעים למטרת הלמידה שלהם, למה שהם כבר יודעים ולמה שעליהם ללמוד, ויוכלו להפעיל בקרה והכוונה עצמית.</p>	<p>* לפני שניגשים ליחידת ההוראה מוצע לשוחח עם התלמידים על ההתנסות שלהם במרשתת. אפשר לשאול אם למדו בעבר מתוך הרשת, אם הצליחו למצוא מידע בכוחות עצמם, אם קל להם יותר לקרוא בספר קריאה או בספר לימוד מאשר ברשת ועוד.</p> <p>* יש לציין לתלמידים כי מטרת היחידה לחזק את יכולתם לקרוא וללמוד מתוך מידע המצוי ברשת.</p> <p>* חשוב ליצור הקשר להוראת היחידה – נמר המדבר ולהעלות ידע קודם על נמרים, כדי לזמן למידה חדשה וליצור עניין וערך.</p>	<p>שיחה מכינה</p> <p>(לפני הכניסה ליחידת ההוראה)</p>

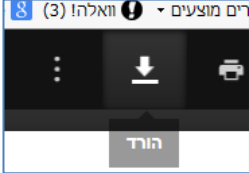
מטרות ההוראה	המהלך הדידקטי המוצע	השלב בתהליך/ המשימות לתלמיד
<p>* טיפוח מכוונות עצמית בלמידה שיתוף התלמידים במהלך הלמידה ובמטרותיה נועד לאפשר להם שיקול דעת ובחירה.</p> <p>* חיזוק אחריות של הקורא לתהליך הקריאה תוך הפעלה של בקרה רפלקטיבית</p>	<p>בכניסה ליחידה יש פנייה לתלמידים, ובה מצוינות מטרת היחידה והעובדה שהלמידה תבצע באתר ייחודי.</p> <p>חשוב לוודא שהתלמידים הבינו שאינם פועלים בסביבת המרשתת אלא בסביבה מדומה, המאפשרת להם למידה מבוקרת כדי להכשירם להיות קוראים טובים יותר גם במרשתת הגדולה.</p> <p>הערה: תלמידים רבים יצפו עתה להיכנס לאתר המיוחד שנבנה עבורם ולשוטט בו, כפי שהם רגילים לעשות בסביבת המרשתת, אולם מאחר שהמשימות הראשונות מזמינות אותם להעלות השערות טרום קריאה, שיטוט מוקדם כזה אינו אפשרי. יש לבקש מהתלמידים להתאזר בסבלנות ולפעול על-פי סדר המשימות ולהבטיח להם שהם יוכלו לשוטט באתר בשלב מאוחר יותר.</p>	<p>כניסה ליחידה: "פתיחה"</p> <p>תלמידים יקרים! ברוכים הבאים ליחידת הוראה מתוקשבת על נמרים בארץ ישראל. ראיתם פעם נמרים בטבע? כנראה לא... הנמרים בארץ נכחדו כמעט לחלוטין. אולי-אולי אפשר עדיין להציל אותם מהכחדה מוחלטת. נקרא עליהם באתר "הטבע שלנו" שבנינו במיוחד עבורכם. ביחידת ההוראה תלמדו איך לנווט באתר ואיך להפיק מידע מתוך טקסט במרשתת (באינטרנט). אתם מוזמנים ללמוד על הנמר, על מראהו ועל אורח חייו וגם על בעלי חיים נוספים ממשפחת החתוליים. כדי להתחיל לחצו על המילה "משימות" והתחילו במשימה 1.</p>
<p>* הפעלת שיקול דעת לצורך בחירה במסלול הקריאה (ניווט מושכל)</p> <p>* העלאת השערות מבוססות על ידע ועל ניסיון קודם</p> <p>* השתתפות בדיון בעל-פה והצגת נימוקים, הסבר וכדומה</p>	<p>במשימה זו מוצגת לתלמידים סימולציה של בחירה באתר מתאים לאחר שכביכול חיפשו מידע על נמרים. עליהם להפעיל שיקול דעת ולשער מה עשוי להיות האתר המתאים ביותר עבורם.</p> <p>המשימה נשענת על ידע קודם: התלמידים מוזמנים לנמק את בחירתם על סמך היכרותם עם אתרים במרשתת ועם הגופים שמאחורי האתרים הללו וכן על סמך שם האתר והקשר שלו למטרת הקריאה.</p> <p>חשוב לזמן דיון – בזוגות, בקבוצה או במליאת הכיתה – במטרה להדגיש את שיקול הדעת שיש להפעיל במהלך הבחירה באתר.</p> <p>שימו לב כי במשימה זו אין תשובה אחת נכונה. חשוב שהתלמידים יבינו שאפשר למצוא מידע על נמרים באתרים שונים, חלקם מתאימים יותר למטרתם וחלקם פחות.</p> <p>הערות *המסך במשימות 1-7 הוא מסך מפוצל. מצד ימין מוצגות השאלות ומצד שמאל מוצגים הדף או האתר שהמשימות מתייחסות אליו. *כדאי לוודא שהתלמידים יודעים לגלול את דף המשימות עד להופעתה של המילה "שלח" או "submit".</p>	<p>משימה 1: בוחרים מבין תוצאות חיפוש</p> <p>נניח שחיפשתם באינטרנט מידע על נמרים וקיבלתם רשימה של אתרים. בצד שמאל של המסך מופיעות תוצאות החיפוש. באילו מהאתרים כדאי לחפש מידע על הנמר? הסבירו. שוחחו עם חבריכם ושתפו אותם בהשערות שלכם. האם גם הם חשבו כמוכם?</p>

מטרות ההוראה	המהלך הדידקטי המוצע	השלב בתהליך/ המשימות לתלמיד
<p>היכרות עם סימנים מקובלים בסביבת המרשתת לצורך התמצאות ובחירה מושכלת</p> <p>הסימנים המוסכמים בסביבת המרשתת הם מעין "תמרורים" לקורא המאפשרים ניווט מושכל. המשימה מכירה לתלמידים את הסימנים המוסכמים הללו כדי לאפשר להם התמצאות בסביבה, בחירה בחלופה מתאימה למטרת הקריאה והפעלה של תהליכי בקרה על מסלול הקריאה.</p>	<p>מצד שמאל מופיע תצלום דף מתוך המרשתת שבו יעבדו התלמידים. הדף כולל מגוון של תכנים מסוגים שונים. כדי לנווט באתר אנו נעזרים בסימנים מוסכמים, חלקם סימנים המעידים על סוג התכנים (סרטון, טקסט וכד') וחלקם מעין "תמרורים" המסייעים להתהלך באתר. התלמידים צריכים לזהות את הסימנים ולהכיר את שמם ("סרגל ניווט", "מילים חמות" ועוד). לאחר מכן הם יוכלו לבדוק אם השיבו נכונה.</p> <p>חשוב לציין לתלמידים שהאפשרויות רבות וש אפשר "ללכת לאיבוד" בקלות אם אין מכירים את הסימנים ברשת. הבחירה צריכה להיות אחראית ומושכלת כדי לאפשר התמקדות במטרת הקריאה.</p> <p>במשימה זו מומלץ לפתוח לנגד עיני התלמידים את אתר "הטבע שלנו" ולהתבונן יחד ברכיבים המצויים באתר. התלמידים יחפשו את הרכיבים באתר ויסמנו אותם ביחידה.</p> <p>כתובת האתר: https://sites.google.com/site/tigerelapeleg/1-1</p>	<p>משימה 2: לומדים להתמצא באתר</p> <p>רגע לפני שניפנס לאתר "הטבע שלנו" נתבונן בתצלום הדף מן האתר כדי ללמוד מה יש בו.</p> <p>חפשו את הפריטים הבאים בתצלום הדף מן האתר וסמנו את אלה שמצאתם.</p>
<p>חיזוק אחריותו של הקורא לתהליך הקריאה תוך הפעלה של בקרה רפלקטיבית</p> <p>מטרת המשימה לעורר מודעות לאפשרויות הבחירה הרבות בטקסט הדיגיטלי ולאחריות הקורא על בחירת מסלול הקריאה שלו.</p>	<p>בחלק זה של היחידה התלמידים מקבלים הסבר כתוב וקולי על מילה חמה, תוך הדגשה שלא לכל קישור או מילה חמה כדאי להיכנס.</p> <p>חשוב לשוחח על המושג "מילה חמה" ולברר מה התלמידים יודעים עליו וכיצד הם נוטים לנהוג כאשר הם פוגשים מילה חמה בטקסט.</p> <p>אם ההסבר אינו עולה, אנא פעלו על פי ההנחיות בנספח שבסוף המדריך.</p>	<p>מהי מילה חמה?</p>

מטרות ההוראה	המהלך הדידקטי המוצע	השלב בתהליך/ המשימות לתלמיד
<p>* התאמה של סוג הקריאה למטרת הקריאה</p> <p>* הפעלת שיקול דעת לצורך בחירה במסלול הקריאה (ניווט מושכל)</p> <p>* העלאת השערות מבוססות על ידע ועל ניסיון קודם</p> <p>* השתתפות בדיון בעל-פה והצגת נימוקים, הסבר וכדומה</p>	<p>בגלישה במרשתת נדרשת לעתים קרובות קריאה מרפרפת ראשונית לשם בחירה היכן להתעכב ומה לקרוא קריאה מעמיקה לשם למידה.</p> <p>משימה זו מכוונת את הקורא לקריאה מרפרפת לשם היכרות עם האתר ובחינה במה הוא עוסק. כמו כן, המשימה מחזקת אסטרטגיות שנלמדו במשימה הראשונה: העלאת השערות לאור ידע קודם ולאור רמזים נתונים. יש לקיים דיון בקבוצה או במליאה ולברר את ההשערות ואת הנימוקים להן.</p> <p>שימו לב: לקורא בלתי מנוסה או למי שאינו מכיר מושגים מדעיים על משפחות של בעלי חיים וצמחים אין דרך לשער לאן יוביל הקישור. ילדים עשויים להניח שימצאו תמונה משפחתית של חתולה וגוריה. חשוב להדגיש בדיון את הלגיטימיות של הטעות לצד החשיבות של העלאת השערות ובחינתן תוך כדי הקריאה.</p> <p>בכניסה לאתר יבחנו התלמידים את השערותיהם.</p> <p>הערות</p> <p>* במשימה זו יוכל המורה להיכנס לקישור המוביל לאתר "הטבע שלנו" ולנהל דיון כשהאתר מוצג בתצוגה מלאה בפני התלמידים.</p> <p>• לידיעתכם - כדי לחסום פרסומות בסרטונים יש להתקין בכל מחשב ADBLOCK.</p>	<p>משימה 3: משערים: לאן מובילה מילה חמה?</p> <p>לפניכם פסקה מתוך הקטע על הנמר. קראו אותה.</p> <p>שימו לב: המילים הצבועות הן "מילים חמות".</p> <p>שערו: אם תלחצו על המילים "משפחת החתוליים", לאן תגיעו? מה תמצאו?</p>
<p>* התאמה של סוג הקריאה למטרת הקריאה</p> <p>* היכרות עם סימנים מקובלים בסביבת המרשתת לצורך התמצאות ובחירה מושכלת</p>	<p>בשלב זה התלמידים מוזמנים להיכנס לאתר "הטבע שלנו". אמנם הם כבר הכירו קודם לכן דף מתוך האתר, אולם כעת הם יוכלו לנוע בתוכו בעזרת סרגל הניווט והקישורים המגוונים שיש בו. כדאי להציע להם לפתוח לשוניות בסרגל הניווט וללחוץ על הקישורים השונים באתר, וכן כדאי לכוון את התלמידים לקרוא בשלב ראשון קריאה מרפרפת לצורך היכרות והתרשמות בלבד. בהמשך הם יוכלו להעמיק במה שמעניין אותם יותר או במה שהם נדרשים לקרוא לשם ביצוע המשימות.</p> <p>חשוב להתבונן יחד באתר ולחזור על הסימנים המוסכמים שנלמדו במשימה 2.</p> <p>חשוב לקיים דיון על "קריאה מרפרפת" ועל "קריאה מעמיקה" ולברר מתי כדאי לבחור בכל סוג של קריאה.</p>	<p>משימה 4:</p> <p>מצד שמאל מופיע אתר "הטבע שלנו".</p> <p>תוכלו לראות את האתר בתצוגה מלאה בקישור: "הטבע שלנו".</p> <p>עכשיו נוכל להיכנס לאתר, ללחוץ על הקישורים ולעיין בכל מה שיש בו.</p> <p>לאחר מכן אל תשכחו לחזור ליחידה כדי להמשיך את משימה 5.</p>

מטרות ההוראה	המהלך הדידקטי המוצע	השלב בתהליך/ המשימות לתלמיד
<p>* התנסות בקריאה לשם למידה מרב-טקסט (הייפרטקסט) במרשתת</p> <p>* הפעלת שיקול דעת לצורך בחירה במסלול הקריאה (ניווט מושכל)</p> <p>* חיזוק אסטרטגיות של הפקת מידע והבנת הנקרא בטקסט מידעי רב-ייצוגים (מילוליים ואחרים)</p> <p>להלן פירוט של ממדי ההבנה של השאלות:</p>	<p>משימה זו מכוונת לחיזוק הבנת הנקרא בממדים שונים בהקשר של למידה מטקסט מידעי בסביבת האינטרנט. חלק מהמשימות מתייחסות לטקסט על הנמר בלבד, וחלקן מכוונות למיזוג מידע מטקסטים אחרים או מסרטונים הנמצאים באתר. כל זאת תוך הישענות על יכולת ההתמצאות והניווט באתר ותוך הפעלת שיקול דעת בבחירת מסלול הקריאה.</p> <p>לדיון סביב השאלות חשיבות רבה, ואפשר לקיים אותן בקבוצות או במליאת הכיתה.</p> <p>עבור תלמידים הזקוקים לתיווך מומלץ להעתיק את הקטע, להדפיס אותו כקובץ WORD ולקרוא אותו יחד אתם לפני ביצוע המשימה זו.</p> <p>הערה: זוהי משימה הדומה באופייה לספר לימוד או לדרך עבודה ואינה אופיינית להתנהגות קריאה במרשתת. בדרך כלל הגולשים מרפרפים בין אתרים או קוראים טקסט שמעניין אותם, ואינם נוהגים להשיב לשאלות באתר עצמו. ייתכן שהתלמידים יתעייפו במהלך המשימה. אין הכרח לענות על כל השאלות ברציפות באותו השיעור.</p>	<p>משימה 5: לומדים מתוך האתר</p>
<p>ממד ההבנה</p>	<p>השאלה</p>	
<p>הבנת המשמעות הגלויה בטקסט איתור פרטי מידע מפורשים בטקסט (כגון שמות, פעולות, זמן, מקום)</p>	<p>התלמידים נדרשים לאתר מידע במקומות שונים בטקסט. תלמידים נוטים לעתים לענות על השאלה באמצעות התבוננות בתמונות. על המורה להפנות את התלמידים להפיק את המידע מתוך הקטע.</p> <p>הערה: אפשר להגדיל את הפסקה באמצעות CTRL+.</p>	<p>שאלה 1 תארו את מראהו של הנמר לפי הקטע...</p>
<p>הבנת המשמעות המשתמעת מהטקסט הבנת קשרים שאינם מפורשים בין רעיונות ובין נושאים המיוצגים באופן מילולי או חזותי בטקסט או בטקסטים גלויים</p>	<p>התלמידים נדרשים לאתר מידע בטקסטים נוספים – בתמונות ובסרטונים שבהם ייצוגים חזותיים – ולשלב אותו במידע שכבר איתרו מן הטקסט המילולי.</p>	<p>שאלה 2 התבוננו בתמונות הנמרים בגלריה וגם בסרטונים שבאתר. כתבו מה עוד למדתם על מראה הנמר (מראה הפנים, אופן ההליכה ועוד).</p>
<p>פרשנות השוואה ומיזוג בין רעיונות או בין קטעי מידע</p>	<p>המשימה מזמינה את התלמידים למזג מידע כתוב עם מידע שהפיקו מטקסטים חזותיים.</p> <p>בשאלה זו התלמידים נעזרים בסרגל הניווט כדי להתמצא באתר, או, לחלופין, נעזרים במילה חמה בתוך הטקסט המרכזי.</p>	<p>שאלה 3 היכנסו שוב לקטע על משפחת החתוליים. גם ממנו אפשר ללמוד על נמרים. כתבו איזה מידע נוסף לכם על הנמר.</p>

מטרות ההוראה	המהלך הדידקטי המוצע	השלב בתהליך/ המשימות לתלמיד
ממד ההבנה	השאלה	
<p>פרשנות השוואה ומיזוג בין רעיונות או בין קטעי מידע;</p>	<p>א. השאלה מזמינה שוב את התלמידים לשער השערות ולבחון אותן – אסטרטגיות קריאה מרכזיות לשם ניווט מושכל ברשת. שימו לב: יש כמה השערות הגיוניות שהתלמידים יכולים לבחור בהן. במקרים רבים מילים חמות או קישורים ברשת האינטרנט אינם שקופים לקורא ואינם מעידים באופן מדויק על מה שיימצא מאחוריהם. עם זאת, חשוב שהקורא יפעיל תהליך של העלאת השערות ובחינתן במהלך הקריאה. ככל שהקורא מנוסה יותר, היכרותו עם טקסטים מסוג דומה תסייע לו בהעלאת השערות טובות יותר.</p> <p>ב. בהמשך השאלה התלמידים מוזמנים להפיק מידע מטקסט חזותי, ממפה. המפה מציגה את מקום הנגב ומדבר יהודה, ומלמדת היכן קיימת אוכלוסיית נמרים והיכן היא כבר נכחדה.</p>	<p>שאלה 4 א. בפסקה השלישית מופיעות המילים החמות "בנגב ובמדבר יהודה" שערך, לפני שתלחצו עליהן, לאן הן מובילות.</p> <p>ב. היכנסו לקישור "בנגב ובמדבר יהודה" ובדקו את השערותכם. האם נוסף לכם מהקישור מידע חדש על הנמר? כתבו מהו.</p>
<p>הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט הבנת קשרים שאינם מפורשים בין רעיונות ובין נושאים המיוצגים באופן מילולי או חזותי בטקסט או בטקסטים נלווים</p>	<p>השאלה דורשת מהתלמידים לקשור בין מה שקראו על דרכי הצייד של נמרים לבין הצורך שלהם להסוות את עצמם. ייתכן גם שהתלמידים אינם יודעים מהי "הסוואה". התלמידים לומדים שבטקסט דיגיטלי מקובל להציג פירוש של מושג או מילה באמצעות מילה חמה. כמו כן נוצרה כאן הזדמנות נוספת להפעלה של שיקול דעת במהלך הקריאה: האם כדאי להקליק על המילה החמה כדי להשיב על השאלה?</p>	<p>שאלה 5 בקטע כתוב: <i>"מְרָאָה זֶה מְקַנֵּה לוֹ תְּסוּוֹאָה טוֹבָה בְּנוֹף תְּמַדְרִי שֶׁהוּא חַי בּוֹ."</i> מדוע לדעתכם הנמר צריך להסוות את עצמו? אם אינכם יודעים מה זאת הסוואה, תוכלו לחוץ על המילה החמה "הסוואה".</p>
<p>הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט הבנת מילים וביטויים מתוך הקשר</p>	<p>יש להניח שהמילה "יחידאי" אינה מוכרת לתלמידים, אולם הם יכולים להסיק על משמעותה על סמך ההקשר ועל סמך פירוש המילה "יחיד". שימו לב כי הידע על שורשים ושל משפחות מילים אינו מסייע כאן, כיוון שהמילים החלופיות שהמסיחים מכוונים אליהן (יחד, מיוחד) שייכות לאותה משפחת מילים אך אינן מרמזות על התשובה הנכונה.</p>	<p>שאלה 6 בקטע כתוב: <i>"הנמר הוא בעל חיים יחידאי. לכל נמר זכר אזור מחייה משלו."</i> מה אפשר ללמוד מכך על חיי הנמרים?</p>
<p>הבנת המשמעות הגלויה בטקסט זיהוי רעיונות, הגדרות, הסברים והכללות הכתובים בטקסט במפורש</p>	<p>השאלה עוסקת בהפקת מידע גלוי מן הטקסט. סוג זה של הבנה אופייני מאוד לטקסט מידעי המשתדל להציג לקורא את המידע בצורה מפורשת וברורה.</p>	<p>שאלה 7 תארו שתי שיטות ציד של הנמר על פי הכתוב בקטע.</p>

מטרות ההוראה	המהלך הדידקטי המוצע	השלב בתהליך/ המשימות לתלמיד
ממד ההבנה	השאלה	
<p>הבנת המשמעות הגלויה בטקסט זיהוי רעיונות, הגדרות, הסברים והכללות הכתובים בטקסט במפורש</p>	<p>השאלה, כמו שאלה 7, עוסקת בהפקת מידע גלוי, אולם כאן נדרשת כתיבה מרובה יותר ולמעשה שחזור של פסקה שלמה.</p>	<p>שאלה 8 כיצד הנקבה מטפלת בגוריה?</p>
<p>הבנת המשמעות הגלויה בטקסט זיהוי הכללות שאינן כתובות במפורש בטקסט על סמך פרטי מידע המפורשים בו</p>	<p>בשאלה זו נדרשת הבנה גלובלית ויכולת הכללה. עם זאת, התלמידים לא נדרשו לנסח את ההכללה בעצמם. הערה: בשל מגבלות טכנולוגיות אין בשלב זה אפשרות לסמן את הכותרות באתר עצמו, אלא יש להיכנס לקובץ וורד הנמצא בכתובת אחרת, להקליק על המילה "הורד",</p>  <p>הקובץ ייפתח בתצורת WORD. התלמידים יוכלו לכתוב את הכותרות במקום המיועד לכך בקובץ. הקובץ ניתן לשמירה במחשב. כדי לחזור ליחידה עליהם לסגור את הקובץ וללחוץ על לשונית המשימה בסרגל הניווט במרשתת. ראו נספח 2</p>	<p>שאלה 9 במה עוסקת כל פסקה בקטע? היכנסו לקישור http://goo.gl/cZ4oez והתאימו כותרת לכל פסקה.</p>
<p>* טיפוח מכוונות עצמית בלמידה</p> <p>* חיזוק אחריותו של הקורא לתהליך הקריאה תוך הפעלה של בקרה רפלקטיבית</p> <p>* חיזוק אסטרטגיות של הפקת מידע והבנת הנקרא בטקסט מידעי רב-ייצוגים (מילוליים ואחרים)</p> <p>ממדי ההבנה פרשנות השוואה ומיזוג בין רעיונות או בין קטעי מידע שילוב בין ידע אישי, חוויות</p>	<p>המשימה מפנה את הקוראים לאתר כולו כדי לחפש מידע, מעבר לטקסט המרכזי. בדרך כלל קוראים נכנסים למרשתת כדי למצוא מידע באתרים שונים ולמזגו יחד. במקרה זה התלמידים צריכים להחליט אם המידע שמצאו מספק אותם ועונה על צורכיהם או שעליהם להמשיך ולחפש מידע נוסף ברשת. כמו כן, משימה זו מזמינה את הקוראים להפעיל בקרה על מה שלמדו ועל מה שהם רוצים ללמוד כחלק מטיפוח של מכוונות עצמית ללמידה.</p> <p>מוצע לקיים דיון בין התלמידים ולגבש שאלות בקבוצה כמשימה קבוצתית. אחר כך כדאי לחשוב יחד עם התלמידים היכן אפשר למצוא מידע נוסף. אם תרצו להרחיב את הלמידה בעקבות היחידה, זה המקום לעשות זאת...</p>	<p>משימה 6: מרחיבים את המידע</p> <p>1. כתבו שני פרטים חדשים שלמדתם מן הקטע "נמר המדבר בארץ ישראל". 2. מה עוד הייתם רוצים לדעת על נמרים? כתבו שאלה שמעניינת אתכם. 3. באתר "הטבע שלנו" תמצאו מידע נוסף על נמרים. לחצו על המילים "נמר וטיגריס". קראו את המידע וציינו שני הבדלים בין הנמר לטיגריס. 4. גם הטיגריס שייך למשפחת החתוליים. חפשו מידע על הטיגריס באתר וכתבו במה הוא שונה מהנמר.</p>

משרד החינוך
 המזכירות הפדגוגית – אגף שפות
 הפיקוח על העברית בקדם-יסודי וביסודי

מטרות ההוראה	המהלך הדידקטי המוצע	השלב בתהליך/ המשימות לתלמיד
והתנסויות לבין משמעויות הנמצאות בטקסט		
* חיזוק אחריות הקורא לתהליך הקריאה תוך הפעלה של שיקול דעת ובקרה רפלקטיבית	<p>כדי לבסס את המכוונות העצמית בלמידה ולחזק את האחריות של התלמידים על תהליך קריאתם חשוב לדון לא רק במטרת הקריאה (למידה על נמרים) אלא גם באופן הקריאה, מה למדו הילדים על אופן הקריאה במרשתת ובמה הוא שונה מאופן הקריאה בספר.</p> <p>אפשר לנהל על כך דיון מוקדם לפני שממלאים את משימה.</p> <p>5. אפשר גם שהתלמידים יבצעו תחילה את המשימה בכוחות עצמם והדיון יתקיים לאחר מכן, תוך כדי איסוף תשובותיהם והתייחסותם לתהליך שעברו. בכל מקרה חשוב לקיים דיון משותף.</p>	<p>משימה 7: לקראת סיום ביחידה למדתם מידע חדש על נמרים. ומה למדתם על קריאה? במה שונה הקריאה במרשתת מהקריאה בספר?</p>

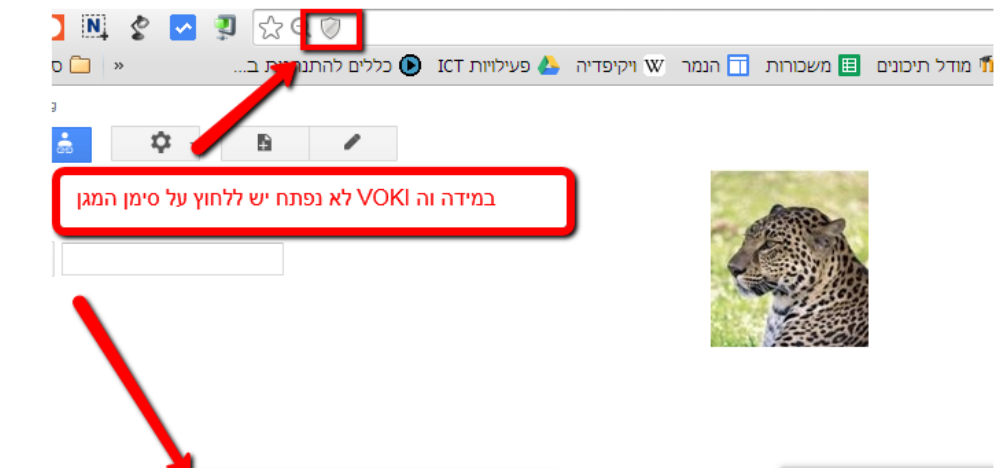
מהלך הוראה זה הוא דוגמה בלבד. הוא אינו מקיף כמובן את כל אסטרטגיות הקריאה בטקסטים דיגיטליים ואין בו די כדי לבסס את יכולת ההתמצאות והניווט ברשת האינטרנט. יחידות הוראה נוספות מטפלות באסטרטגיות קריאה נוספות. מורים מוזמנים לפתח חומרי למידה דיגיטליים נוספים להרחבת הנלמד ביחידה זו או לביסוסו.

נספחים:

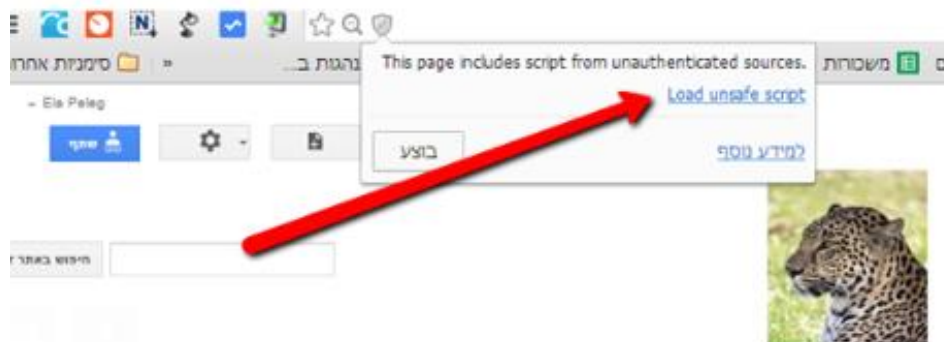
נספח 1 – הפעלת VOKI

אם אינכם מצליחים להפעיל את ה- VOKI (ראו עמוד 4), אנא עקבו אחרי ההוראות שלהלן:

בשלב הראשון



בשלב השני



משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית – אגף שפות
הפיקוח על העברית בקדם-יסודי וביסודי

נספח 2 – חזרה למשימה

